

2016

Udgives af:
Dansk Musikpædagogisk Forening
Nørrebrogade 45 A 3. tv.
2200 København N

Telefon: 35 35 63 33
dmpf@dmpf.dk
www.dmpf.dk
Gironr.: 4 02 62 84

Telefontid:
Alle hverdage 9-12

ISSN: 0902-6711 (trykt udgave)
ISSN: 2246-4271 (online)

Redaktør:
Dan Johnsen (DJ), dan@dmpf.dk

Redaktionssekretær:
Inger Bjerrum Bentzon

Ansvarshavende:
Ole Helby

Grafisk tilrettelæggelse:
Skabertrang | Silkeborg Bogtryk
www.sb-s.dk

Forside:
MODUS skifter navn til Musikskolen

Annoncer:
musikskolen@dmpf.dk

Tryk:
Skabertrang | Silkeborg Bogtryk
www.sb-s.dk

Næste blad udkommer:
Mandag den 14. marts

Næste deadline for artikler/læserbreve o.l.:
Mandag den 8. februar

Vejledende deadline for annoncer:
Torsdag d. 25. februar

Indhold

Interview med kultur- & medieordfører Alex Ahrendtsen (DF)	4
”Frihed er det bedste guld”	8
MUSIKTERAPI Teori/Uddannelse/Praksis/Forskning (TUPF).....	10
Kort nyt	14
Errata	21
Løn & Vilkår	22

Synspunkter i MUSIKSKOLEN udtrykker ikke nødvendigvis foreningens eller bladets holdning. Redaktionen forbeholder sig ret til at foretage mindre redaktionelle rettelser/forkortelser i uopfordret indsendt materiale. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

MODUS skifter navn!

Kære læser.

DMPF's bestyrelse har efter moden overvejelse besluttet, at vores fagblad for professionelle musikundervisere & musikere skal have nyt navn: Efter niogtyve år under navnet MODUS skifter bladet navn til MUSIKSKOLEN

Hvorfor nu det?

- Fordi vi ønsker at tilpasse os fremtidens mediebil-
lede; vi tror, at vi allerede nu rammer vores målgrup-
pes ønsker og behov, men det kan være svært for
udenforstående at finde frem til bladet via Google
og andre søgemaskiner – derfor vil vi ændre vores
"brand" og navn til noget lidt mere præcist
- Fordi musikskoleområdet er og bliver vore medlem-
mers hovedarbejdsfelt. Det skal i den forbindelse
bemærkes, at vores fagblad også er kulturskolernes
samlede fagblad, selvom musikdelen jo fortsat udgør
langt den største del af kulturskolernes virke og
arbejder under formelle rammer i form af musiksko-
lebekendtgørelse, overenskomst mv.

Bladets profil er der derimod ikke lagt op til at ændre; vi vil fortsat arbejde på at udgive det vigtigste medie for landets musik- & kulturskoler med artikler og debatstof om alt, hvad der rører sig på området.

Gennem det seneste års tid har redaktionen tillige arbej-
det med internetudgaven af bladet (se mere på side 19
og på <http://musikskolen.dmpf.dk/>), hvor du både kan
finde supplerende materiale til trykte artikler og artikler,
som ikke har været udgivet i det fysiske blad.

Vi får fortsat brug for din interesse, dit engagement og
din opbakning, ærede læser – så indlæg, kommentarer
og forslag er meget velkomne!

GODT NYTÅR!

Med faglig hilsen
Dan Johnsen
redaktør

MUSIKSKOLEN
– "Det Musikpædagogiske Fagblad!" ■

Alex Ahrendtsen

Interview med kultur- & medieordfører Alex Ahrendtsen (DF)

Af Dan Johnsen

MUSIKSKOLEN har stillet Dansk Folkepartis kultur- & folkeskoleordfører, Alex Ahrendtsen, nogle spørgsmål angående de danske musikskolers situation.

MUSIKSKOLEN:

Hvordan kan vi undgå, at musikskolerne bliver "glemt" i de politiske forhandlinger – kort sagt; hvordan får vi flere politikere til at tage musikskolerne med i deres overvejelser?

Alex Ahrendtsen:

"Det er et godt spørgsmål – nu har jeg i fire år talt musikskolernes sag, og det er så småt begyndt at bundfælde sig på Christiansborg. Problemet er, at de kulturpolitiske ordførere hele tiden bliver skiftet ud, så man skal starte forfra hver eneste gang.

Hvis jeg skal give et godt råd, er det egentlig at fortsætte med det, I allerede gør; opsig ordførerne, orientér om musikskolernes igangværende aktiviteter og fortæl om, hvor vigtig og "borgernær" en institution musikskolen er i det danske kulturlandskab. Mind også politikerne om, at pengene kommer fra kommunerne og Statens Kunstfond."

MUSIKSKOLEN:

Når du siger, at musikskolerne er ved at "bundfælde sig på Christiansborg", er det så noget, du kan mærke på de andre ordførere?

Alex Ahrendtsen:

"Jeg har lagt mærke til, at den tidligere kulturminister – efter at Dansk Folkeparti fik skrevet musikskolerne ind i folkeskoleloven - begyndte at tale om musikskolerne. Det gjorde, at der lige pludselig var lidt opmærksomhed på området, selvom det godt nok kun blev ved ordene ... Men selvom man ikke udelukkende kan leve af velvilje, så er det jo trods alt det som er udgangspunktet for, at man på længere sigt kan opfylde flere af musikskolelovens bestemmelser, så staten kan hjælpe lidt mere.

Jeg har fået skrevet ind i Musikhandlingsplanen, at vi skal arbejde hen imod en mere indkomstafhængig forældrebetaling til musikskolerne, fordi det er et stort problem at de fleste elever kommer fra middelklassen eller den øvre middelklasse, eftersom gebyret er så højt. Vi bør skabe en "trappemodel", så det er billigst for den som tjener mindst, og dyrest for den der tjener mest. Kulturministeren har sagt ja til, at vi skal se på den model.

I min egen kommune (*Odense, red.*) kan jeg se, hvordan musikskoleundervisning er blevet et alt for elitært projekt, og det er ærgerligt, eftersom undervisning i musik er så glimrende til at disciplinere børn og unge – derfor bør alle børn have den mulighed.

Musik er vigtig for alle mennesker, og i allerhøjeste grad en kulturbærer, så jeg forstår ikke, at man ikke kan se alle de mange muligheder, musikskolerne giver. En sidegevinst kunne for eksempel være, at fremmedsprogedes børn måske kan få et bedre kendskab til i hvert fald en del af den europæiske kultur. Men målet er at få kulturmødet sat igennem; at få musikken kommunikeret ud.

Jeg forstår ikke, at man ikke kan se alle de mange muligheder musikskolerne giver.

Musikskolens fremmeste opgave må være at lære eleverne at spille et instrument. Derfor skal musikskolerne have de rette redskaber til at rekruttere bredt, og her vil en indtægtsafhængig forældrebetaling være en hjælp."

MUSIKSKOLEN:

Hvordan kan vi sikre, at musikskolerne bliver prioriteret højt, når fremtidige økonomiske midler til kulturelle formål skal fordeles – og; skal vi forestille os en fremtid med endnu færre midler til disse formål?

Alex Ahrendtsen:

"Mit parti er klar til at prioritere musikskolerne, fordi vi finder dem vigtige, og vi tager emnet med til de næste finanslovsforhandlinger.

For øjeblikket giver staten, gennem Kunstfonden, et tilskud til hver musikskoleelev på, hvad der svarer til ottehundrede kroner om året, og med tanke på andre kulturtilskud er det ikke et ret stort beløb.

Staten løfter i øjeblikket ikke opgaven, som der er lagt op til i blandt andet musikskoleloven, så det skal vi have kigget på.

Kommunerne har også et stort ansvar, og ikke alle er lige gode til at løfte det – især kniber det for byrådsmedlemmer rundt omkring ...

I min egen kommune er det stort set kun Dansk Folkeparti, der hvert eneste år må kæmpe for at undgå besparelser på musikskolen. Lidt sørgeligt, når man tænker på hvor lille en del af kommunalbudgettet det drejer sig om. Kommunalbestyrelserne og byrådsmedlemmerne må blive bedre til at holde af deres lokale musikskole. De er jo lovmæssigt forpligtet til at opretholde en musikskole, men det er som om, det er meget let at skære ned på det område.

Derfor vil det være godt, hvis musikskolelederne kan finde overskud til at indgå i et tæt samarbejde med de byrådsmedlemmer, som har ansvaret for musikskolen; informere udvalgsformænd og borgmestre om musikskolernes arbejde, og vigtigheden heraf – ellers kan man let forsvinde fra det kommunale billede. Hvert år til de kommunale budgetforhandlinger er musikskolen opført som en mulig besparelse, og hvert år nedlægger vi veto!

Det er trist at det skal være sådan, men det siger lidt om, hvilken opgave musikskolerne står over for; den er ikke let at løse i en tid, hvor pengene er små - der kræves ekstra gode argumenter for at få kommunerne til at fastholde det økonomiske grundlag for musikskolen. Vi må have alle de gode grunde til at opretholde og investere i musikundervisning på bordet. Man får jo så meget igen. Hvis man ønsker et levende musikliv i sin kommune, kommer man ikke uden om musikskolen!" ▶▶

Musikskolens fremmeste opgave må selvfølgelig være at lære eleverne at spille et instrument.

► MUSIKSKOLEN:

Er du enig i, at det er en god idé at nedsætte en "tænketank", der skal komme med bud på, hvordan musikskoletilbuddet kan komme bredere ud – herunder samarbejdet mellem musikskole/folkeskole i alle kommuner samt forsøg med eliteklasser og musikskoleundervisning i skoletiden?

Vil en tænketank efter din mening have nogen særlig effekt – og hvem skal i givet fald sidde i den?

Alex Ahrendtsen:

"Jeg ved slet ikke, om det er nødvendigt – der er jo allerede skrevet mange rapporter og evalueringer om gode samarbejder imellem musikskole og folkeskole i forskellige kommuner.

Der skal vel blot bruges nogle dygtige musikskoleforskere til at samle den eksisterende viden – det kræver vel ikke en decideret tænketank?"

Hvis man ønsker et levende musikliv i sin kommune, kommer man ikke uden om musikskolen!

MUSIKSKOLEN:

Hvordan kan det sikres, at de danske musikkonservervatorier tilbyder relevante musikpædagogiske uddannelser af høj kvalitet – målrettet til det eksisterende arbejdsmarked?

Alex Ahrendtsen:

"Jeg kan godt mærke, at musikskoleområdet presser på for at få konservatorieuddannelserne gjort mere målrettede til musikskolerne, og det tror jeg, at vi skal have kigget på. Det kræver en aftale med konservatorierne om, hvordan de bedre kan tilpasse musikpædagoguddannelserne til jeres arbejdsmarked. Så det er jeg meget positivt indstillet over for."

Det er vigtigt at forske i musik og musikpædagogik ...

Alex Ahrendtsen er MF samt kultur- & folkeskoleordfører for Dansk Folkeparti (DF), medlem af Odense byråd og cand. mag. i dansk/litteratur/religion + oldgræsk. Desuden er han forfatter og forlægger.

MUSIKSKOLEN:

Hvordan mener du, at man fra politisk hold bedst muligt kan sikre, at konservatorierne kommer i gang med at lave musikpædagogisk forskning?

Alex Ahrendtsen:

"Det er vigtigt at forske i musik og musikpædagogik for at finde ud af, hvilken virkning musikundervisning har på eleverne. Man har forsket en hel del i udlandet, blandt andet Tyskland, Ungarn og Sverige, og det vil give god mening at gøre det samme herhjemme.

Om forskningen skal knyttes til konservatorierne eller universiteterne, vil jeg gerne lige overveje. Måske kunne der blive tale om et samarbejde."

MUSIKSKOLEN:

Er du enig i, at der bør nedsættes en tværministeriel følgegruppe, med fokus på samarbejde om musikundervisning i kulturministeriet, undervisningsministeriet og forskningsministeriet?

Alex Ahrendtsen:

"Ja, det vil give god mening med et samarbejde mellem de tre ministerier. Man har tidligere forsøgt at samarbejde, men der sker tit det, at de rapporter, som kommer ud af det, bliver godt og grundigt glemt. Jeg husker, da jeg var med til forhandlingerne om den ny læreruddannelse, hvor mit fokuspunkt var musik; hvordan man kunne få faget musik gjort til en naturlig del af en forbedret læreruddannelse, og hvordan man kunne få et formaliseret samarbejde mellem læreruddannelsen og konservatorierne.

Vi fik skrevet ind i loven, at der skal være et forpligtende samarbejde, men det viste sig, at der allerede var udfærdiget en fin, lille rapport om emnet, som blot var blevet glemt!

Så det vil absolut være en god idé med en eller anden form for tværministerielt samarbejde.

Måske skulle jeg lige undersøge, hvordan det går med implementeringen af det forpligtende samarbejde ..."

Dette er det første af en række interviews med fremtrædende kulturpolitikere. ■

WILHELM HANSEN MUSIKFORLAG

50 DANSKE FILM- OG TV-TEMAER 1964-2015

Redigeret af Søren Hyldgaard og Jakob Faurholt

Vejl. pris kr. 199,00

Der er en masse dejlig og spændende musik i film og tv. Alle kender Matador- og Olsen Banden-musikken, men der gemmer sig meget mere god musik i film og tv end dem, vi kender allerbedst. Bogen her er et repræsentativt udvalg af film- og tv-musik, både de mest kendte temaer, men også mindre kendte musikstykker fra de seneste 50 års populære danske film- og tv-produktioner. De fleste melodierne i denne bog har aldrig været udgivet på noder før. Alene det gør samlingen unik – uanset hvordan man har tænkt sig at bruge den.

Musikken er gengivet som becifrede klaverarrangementer, der er udarbejdet specielt til denne udgivelse.

Anja efter Viktor – At kende sandheden – Babettes gæstebud – Ballade på Christianshavn – Bjergkøbing Grand Prix – Blinkende lygter – Borgen – Bryggeren – Dansen med Regitze – Den eneste ene – Den korte sommer – Don Olsen kommer til byen – Edderkoppen – Een stor familie – En by i provinsen – En kort en lang – Flammen og Citronen – Forræderne – Huset på Christianshavn – Idealisten – Jul i Gammelby – Jul på slottet – Klinkevals – Kongeriget – Krøniken – Lad isbjørnene danse – Landsbyen – Lille dreng på Østerbro – Lærkevej – Manden der ville være skyldig – Margrethes elsker – Matador – Og så er der bal bagefter – Olsenbanden – Rejsehødet – Rosa fra Fløng – Sommer – Sonja fra Saxogade – Spies & Glistrup – Strings – Strisser på Samsø – Sytten – Så så man jo lige mig – Ved Stillebækken – Vinterbyøster – Zappa – Zoomerne – Ørnens øje

GRAND PRIX-SANGBOGEN

Vejl. pris kr. 299,00

Grand Prix-sangbogen indeholder mere end 90 sange fra dansk og europæisk Melodi Grand Prix. Melodilinje med underlagt tekst.

Se mere på
webshop.ewh.dk

Christian Uhrskov LÆR AT SPILLE SPANSK GUITAR

Vejl. pris kr. 299,00

Grundlaget for alt guitarspil samlet i én bog med masser af supplerende materiale på nettet. Den 'spanske' guitar eller den 'klassiske' guitar er betegnelsen for en akustisk guitar med nylonstrengene. Det 'klassiske' henviser ikke nødvendigvis til noget genremæssigt, for på en klassisk – eller spansk guitar kan man spille i alle stilarter.

"FRIHED er det bedste GULD"

Af David Efraim Poulsen

Sådan lød ordene til toner af Carl Nielsen i 1920'erne. I 2016 klinger det stadig smukt, og man kunne måske opdatere sætningen ved at sige: Frihed er det bedste brændstof til udvikling. Set i lyset af folkeskolesamarbejdet og nye undervisningstilbud er faglig udvikling på musikskoleområdet særligt vigtigt i disse år. Lige nu er det umuligt at sige, hvordan denne udvikling kan spille sammen med OK15. Sikker er det dog, at både ledere og undervisere har en fælles interesse i, at den nye arbejdstidsaftale fortsat giver plads til udvikling. Udvikling kræver motiverede undervisere, og i den forbindelse bliver frihed og tillid vigtige nøglebegreber. Hvis vi til stadighed skal sigte efter høje pædagogiske og kunstneriske mål i musikskolerne, er det afgørende at vi fastholder den høje faglige kvalitet i undervisningen. Den er undervisernes varemærke og musikskolernes eksistensberettigelse.

Processen frem til august 2016

Første trin frem mod implementeringen af OK15 er planlægning af en god proces. Afsættet for processen bør være, at vi lokalt på musikskolerne, ledere og undervisere i forening, afstemmer vore forventninger til OK15. På medarbejdersiden bør vi afklare, om vi ønsker at deltage aktivt og præge processen, og hermed indholdet, eller om vi savner tillid til, at der kan skabes reel indflydelse.

Personligt mener jeg, at vi bør trække i arbejdstøjet og være proaktive. Ikke for en hver pris naturligvis, men faktum er, at arbejdstidsaftalen er et vilkår, som vi er underlagt, og ikke nogen tilvalgsordning. Den fælles målsætning bør være, at både medarbejdere og ledelse skal kunne se sig selv i de nye rammer. Processen skal forløbe, så medarbejderne holdes orienteret og bliver hørt. Drøftelser om bl.a. forberedelse og øvning i relation til undervisningen vil uvægerligt være en del af processen. Her er det underviserne, som er kompetencepersoner, og det er afgørende for tilliden, at evt. beslutninger, som vedrører disse arbejdsopgaver, hviler på viden og erfaring. Hvis man ikke ønsker at lave lokalaftaler om arbejdstiden, er det OK15's udgangspunkt som gælder, nemlig at *al* arbejdstid skal planlægges og registreres.

Hvordan bruger vi arbejdstiden nu?

Nu da processen er skudt i gang, bliver det tydeligt, at der ikke findes én perfekt model, som med et snuptag kan anvendes på hele musikskoleområdet. Vi skal genopfinde eller udvide vores opfattelse af arbejdstiden med OK15. Musikskolernes undervisere er ildsjæle. Derfor bruger de pt. ikke tiden på Excel ark, men fokuserer i stedet på at løse de opgaver, der opstår i relation til elevernes undervisning. Det betyder, at forberedelsesarbejde som fx tilrettelæggelse af undervisning, udvikling af undervisningsmateriale, arrangement af stykker, planlægning af koncerter etc. udføres med engagement, faglig stolthed og uden smålig skelen til tidsforbrug. Samtidig skal de instrumentale færdigheder vedligeholdes, så underviserne kan demonstrere og vejlede på et forsvarligt teknisk og kunstnerisk niveau. Fra august 2016 er det som udgangspunkt ledelsens pligt at planlægge alle arbejdsopgaver, også forberedelse og øvning.

Ny arbejdstidsaftale

Balance i arbejdsopgaverne er afgørende for kvalitet og trivsel

I 2014 blev revisionsfirmaet *Beierholm* kåret som Danmarks bedste arbejdsplads af den internationale organisation *Great place to work*. Hos *Beierholm* er sloganet: "God trivsel er en god forretning", og der er en udtalt nultolerance overfor mistrivsel. *Beierholms* mål er at skabe balance mellem privatliv og arbejdsliv for den enkelte medarbejder, balance i kundernes tilfredshed samt balance i *Beierholms* økonomi. Medarbejderne anses som den vigtigste ressource i virksomheden, og deres trivsel er afgørende for kvaliteten af det arbejde, de udfører. Redskabet til at skabe balance er en høj grad af fleksibilitet. Medarbejderne har frihed til at planlægge deres arbejdsdag og prioritere opgaverne under ansvar for, at de løses tilfredsstillende. Resultatet hos *Beierholm* er stigende trivsel, tilfredse kunder og voksende markedsandele samt kåringen som Danmarks bedste arbejdsplads. Lad os et øjeblik fastholde denne tankegang om "frihed under ansvar" og sætte den ind i en musikskolekontekst. Arbejdsopgaver som forberedelse og øvelse kræver fleksibilitet og frihed til at prioritere, så elevernes behov tilgodeses bedst muligt. I forberedelses- og øvefasen udvikler underviseren sit faglige fundament. Dette fundament sikrer arbejdspladsen robuste og kompetente medarbejdere og er således en uvurderlig investering i fremtiden.

En bæredygtig arbejdsplads

Situationen på folkeskolerne afspejler, hvad der sker, når man går den modsatte vej. Det er et beskæmmende scenarie, som tydeligt viser, at fratager man sine medarbejdere ansvar for fx forberedelsen, demotiveres de og mister evnen til selvudvikling. Det har samtidig vist sig at være et skridt i den forkerte retning i forhold til stigende

arbejdsrelateret stress og trivsel helt generelt. Lad os ikke begå samme begynderfejl på musikskoleområdet. Vores område er ekstra sårbart, da vi er økonomisk afhængige af tilfredse elever, betalende forældre og motiverede lærere.

En retningslinje i Odense kommune siger: "Der skal være sammenhæng mellem ressourcer og arbejdsopgaver" - en pæn formulering, som ingen kan være uenig i. Spørgsmålet er måske snarere: Er der sammenhæng mellem ressourcer og arbejdsopgaver? Hos firmaet *Beierholm* er man ikke bange for at stille netop det spørgsmål, for her ved man, at der er sammenhæng mellem et afbalanceret arbejdsliv, høj kvalitet i opgaveløsningen og medarbejdernes trivsel. Frihed til at skabe balance mellem arbejdsliv, faglige ambitioner og familieliv bliver for mig at se netop afgørende for en succesfuld implementering af OK15. "Frihed er det bedste guld", frihed til at forfølge pædagogiske og kunstneriske mål i stedet for en spændetrøje fra en forældet "lønmodtager og stempelkortkultur".

David Efraim Poulsen er medlem af DMpF's TR-udvalg, bestyrelse og forretningsudvalg og underviser ved Odense Musikskole samt MGK-Fyn. ■

MUSIKTERAPI

Teori/Uddannelse/Praksis/Forskning (TUPF)

Af *Sven-Erik Holgersen*

Lars Ole Bonde (red.) 2014. *Musikterapi. Teori Uddannelse Praksis Forskning. En håndbog om musikterapi i Danmark*. Klim. 545 sider. Pris: kr. 349,-

Anmeldelsen har tidligere været bragt i tidsskriftet *Dansk Musikterapi* 2015, 12(2) og gengives her med tilladelse.

Håndbogen er en stærkt omarbejdet og udvidet efterfølger til den tidligere grundbog *Musikterapi: Når ord ikke slår til. En håndbog i musikterapiens teori og praksis i Danmark*. (Bonde, Pedersen & Wigram 2001). Den foreliggende håndbog er disponeret i syv hovedkapitler:

1. Introduktion til musikterapi
2. Musikterapiens teoretiske grundlag
3. Udvalgte musikterapeutiske retninger og metoder
4. Musikterapi i praksis: Kliniske og andre arbejdsområder
5. Musikterapeutisk forskning og evidensbaseret praksis
6. Uddannelsen af musikterapeuter i Danmark
7. Musikterapi: Ressourcer og materialer

Indledningen (1.1) om idéhistoriske forudsætninger for musikterapi er en rigtig appetitvækker, der også rummer poetiske anslag.

Det er i sig selv en interessant historie, der fortælles om etableringen af musikterapi som praksis- og forskningsfelt i Danmark (1.2) ikke mindst, fordi udviklingen har fundet sted med imponerende hastighed. En lille

håndfuld pionerer begyndte at udvikle musikterapeutisk praksis i 1960'erne. I 1982 blev uddannelsen i musikterapi etableret ved Aalborg Universitetscenter, og i 1994 blev Musikterapiklinikken oprettet i et samarbejde mellem Aalborg Universitet og Aalborg Psykiatriske Sygehus. Siden 1996 har uddannelsen i musikterapi været 5-årig med bachelor- og kandidatuddannelse. Sideløbende med uddannelsen blev der fra 1980'erne opbygget et stærkt forskningsmiljø og etableret en international forskerskole. I 2012 åbnede Center for forskning og dokumentation i musikterapi (CEDOMUS), og på AAU's campus i København åbnede efter- og videreuddannelsen Professionsrettet Musikanvendelse (PROMUSA).

Mens der siden 1970'erne er sket en markant reduktion af det videnskabelige personale (VIP) i musikvidenskab på universiteterne i København, Aarhus og Aalborg og endnu mere markant i musikpædagogik på DPU (Aarhus Universitet Campus Emdrup, den tidligere Danmarks Lærerhøjskole), er antallet af fastansatte VIP i musikterapi ved AAU støt og roligt vokset (9 VIP i 2014).

Forskellige definitioner (1.3) af musikterapi – og dem er der mange af – er interessante, fordi de afspejler fagets tilblivelse og faglige spændvidde, herunder den væsentlige distinktion mellem behandling af sygdom og fremme af helbelse.

Forholdet mellem musikterapi og musikpædagogik (1.4) er af særlig interesse, fordi fagområderne har forskellige mål samtidig med, at de udfolder sig inden for et kontinuum. Hermed er der lagt op til præsentation af de mange forskellige musikterapeutiske retninger, metoder og teknikker, som omtales i kap. 3.

I kapitel 2 udfoldes *Musikterapiens teoretiske grundlag*, og man kunne fristes til at tale om musikterapier, blot for at understrege, hvor forskelligartede tilgange, der er tale om. Mange forskellige stofområder præsenteres i dette

115 sider lange kapitel. Det er generelt fyldige og veltilrettelagte fremstillinger, men der er også meget at holde sammen på for læseren. Af samme grund kunne det have været fint på dette sted med et introducerende overblik over de forskellige vidensområder, som *Musikterapiens teoretiske grundlag* bygger på og måske en forklaring på, hvorfor stoffet er disponeret på netop denne måde. Introduktionen til kapitlet i bogens indledning (på side 15) er for kortfattet til at kunne give læseren dette indledende overblik.

Musikpsykologi står centralt som en del af det teoretiske grundlag for musikterapi (2.1), og musikpsykologiske grundlagsproblemer omtales kortfattet med henvisning til en mere udfoldet behandling i bogen *Musik og menneske – Introduktion til musikpsykologi* (Bonde 2009).

Kapitlet om "Musik i kroppen og hjernen" (2.1.1) lukker op for mange temaer, som hver især kunne være interessante at forfølge. Efter en kort introduktion til forskellige dele af hjernen, følger en række korte indblik i resultater fra hjerneforskning, som er relevante i forhold til især oplevelse af musik. Det er en vanskelig opgave at gøre rede for dette omfattende og komplicerede område på kun 17 sider, og den omfattende brug af neurologisk terminologi er ikke umiddelbart til støtte for forståelsen. Måske er det snarere

tænkt som stikord til videre læsning? Selv om den præsenterede viden kan ses som en del af musikterapiens teoretiske grundlag, kunne man som læser ønske sig at få forklaret de mulige implikationer for musikterapi. *Musikterapeutisk musikforståelse* (2.1.2) er af grundlæggende betydning for, hvordan man forstår musikterapeutisk virksomhed – noget tilsvarende kan siges om musikpædagogik. Kapitlet trækker på en tidligere fremstilling (Bonde 2009) og omfatter Bondes præsentation af to

MUSIK TERAPI

Teori
Uddannelse
Praksis
Forskning

En håndbog
om musikterapi
i Danmark

Lars Ole Bonde (red.)

teoretiske modeller med reference til Even Ruud og Ken Bruscia. Her bliver man som læser inviteret til at tage stilling, og spørgsmålet om, hvad musik er eller kan være i forskellige sammenhænge forbliver centralt gennem store dele af bogen.

Den kortfattede og præcise præsentation af terapiteorier (2.2) giver et fint overblik og grundlag for at kunne skelne forskellige terapeutiske retninger og sætte dem i relation til musikterapi. ►

► Relationsbaserede og psykodynamiske psykologiske teorier (2.3) spænder fra psykoanalyse og relationsteori over selvpsykologi og psykodynamisk teori til kommunikativ musikalitet og legeteori. Krydshenvisninger til andre kapitler bidrager til at skabe sammenhæng og overblik for læseren.

Med kapitlet om Transpersonlig og integral psykologi (2.4) beskrives fænomenet 'overgivelse' og overskridende bevidsthedstilstande. Bevidsthed er et mangfoldigt begreb, og fremstillingen af Ken Wilbers spektrum-teori er klagørende for, hvordan man med den kan nå til en dybere og mere omfattende forståelse af det, der her kaldes "ændrede bevidsthedstilstande", herunder transpersonlige og spirituelle oplevelser.

Kapitel 2 afsluttes med redegørelse og eksemplificering af begreberne analogi og metafor, der dels trækker på allerede præsenterede teorier og dels viser fremad til omtale af musikterapeutiske retninger og metoder i kapitel 3. Musikeksemplerne illustrerer ikke bare den taxonomi for musik til terapeutisk brug, som præsenteres i en tabel, men udgør i sig selv interessante analyser, der vidner om, at forfatteren (Lars Ole Bonde) har baggrund i musikvidenskab.

I kapitel 3 bevæger vi os videre fra grundlagsteorier til *Udvalgte musikterapeutiske retninger og metoder*. Her diskuteres det, hvad der kendetegner en musikterapeutisk retning eller "skole" til forskel fra en bestemt metode. En lignende diskussion om teori og metode på forskellige niveauer findes inden for musikpædagogik, hvor en musikpædagogisk konception (fx Kodaly-konceptionen) kan realiseres med forskellige metoder. Formålet hermed er ikke at give et overblik over alle eksisterende retninger, for det ville være helt uoverkommeligt, men snarere at beskrive væsensforskellige retninger, der danner afsæt for en række metoder. Først præsenteres 5 overordnede og internationalt anerkendte retninger: Guided Imagery and Music, analytisk orienteret musikterapi, Nordoff/Robbins (skabende) musikterapi, kognitivt-adfærdsorienteret musikterapi og samfundsmusikterapi. Herefter gives en række eksempler på anvendte musikterapeutiske metoder. Kapitlet giver til sidst korte indblik i områderne musikmedicin, musik og healing samt musik og helse.

Hele denne omfattende håndbog bærer tydeligt præg af at være skrevet af forskere, der trækker på viden fra egen praksis. Dette gælder ikke mindst kapitel 4, der er viet *Musikterapi i praksis: kliniske og andre arbejdsområder*. Selv om det er fremgået flere gange tidligere i bogen, at musikterapi er et meget omfattende og stadigt ekspanderende fagområde, så inviteres læseren nu ind i 15 forskellige praksisområder, der er rettet mod

Sven-Erik Holgersen

Sven-Erik Holgersen er lektor, PhD ved DPU, Aarhus Universitet, Campus Emdrup. Cand.mag. i musik og pædagogik og tidligere musikskolelærer og -leder. Har især skrevet om småbørns deltagelse i musikundervisning og musiklæreruddannelse. Koordinator for kandidatuddannelsen i musikpædagogik ved DPU, som også inddrager musikerapeutisk viden. Uddrag af den her anmeldte bog indgår som obligatorisk litteratur i uddannelsen.

Kontakt: svho@edu.au.dk

forskellige typer af problemer og målgrupper. Musikterapeutiske praksisser retter sig mod psykiske og somatiske lidelser eller funktionsnedsættelser, aldring og senhjerneskade, musikterapi i den palliative (lindrende) indsats samt mennesker med psykosociale problemstillinger. Det sidste område er i sig selv meget omfattende og forskelligartet: flygtninge, familiebehandling, stressramte, udsatte børn og unge.

Fremstillingerne af de enkelte praksisser bliver levendegjort med cases, og der henvises i alle delkapitlerne til dokumentation og forskningsmæssig evidens. Dette gør bogen særdeles anvendelig også for interesserede læsere uden baggrund som musikterapeut.

Mens musikterapi tidligere måske især blandt lægfolk blev forbundet med behandling af psykiske lidelser som fx personlighedsforstyrrelser, autisme, depression og angst, vidner områder som sund aldring, musikterapi med flygtninge og ikke mindst det afsluttende (4.7) *Musikterapi som selvudvikling* om, at musikterapi også sigter mod at fremme helse. Dette er inden for de senere år desuden blevet manifesteret gennem etableringen af *Senter for Musikk og Helse* ved Norges musikkhøgskole, der har stået bag en række publikationer om musik og helse.

Som det siges i sammenfatningen af kapitel 4, kommer der hele tiden nye arbejdsområder til, og der er i stigende grad tale om tværfaglige områder. Eksempler som musik i institutioner, i folkeskole og musikskole samt resocialisering af indsatte i fængsler har tydeligt funktioner, der overlapper musikpædagogik.

Indledningen til kapitel 5 om musikterapeutisk forskning er tankevækkende, fordi formuleringen går imod den

herskende tendens til og knæfald for videnskabeliggørelse på alle niveauer af uddannelsessystemet: "Forskning er en form for viden, men bestemt ikke den eneste, og heller ikke nødvendigvis den vigtigste vidensform." Den efterfølgende nuancerende diskussion udfolder en række centrale begreber om forskning, og som sådan er dette kapitel nok primært rettet mod studerende, men det er interessant og oplysende læsning også for alment interesserede. Forskellige typer af forskning diskuteres, og i forlængelse af redegørelsen i kapitel 1 beskrives udviklingen af musikterapeutisk forskning i Danmark og det internationale Forskerprogram i Musikterapi ved Aalborg Universitet.

Assessment og evidensbaseret musikterapi (5.4 – 5.5) er meget centrale temaer for musikterapeuter, og derfor har de en naturlig plads i en håndbog.

Beskrivelsen af kandidatuddannelsen i musikterapi og *Professionsrettet musikanvendelse* (PROMUSA) i kapitel 6 tegner et interessant billede både for professionelle, der ansætter eller samarbejder med musikterapeuter og

for potentielle ansøgere til uddannelserne samt for den alment interesserede. Det er stærke og velfunderede uddannelser både teoretisk og praktisk, og de perspektiveres kort med udblik til musikterapiens udvikling i de andre nordiske lande.

Det afsluttende kapitel 7 om Musikterapi: Ressourcer og materialer henviser til tidsskrifter, forskningsdatabaser og andre internet-ressourcer, m.v.

En række lydseksempler på den medfølgende CD dokumenterer cases og eksempler, som er beskrevet i håndbogen.

Der er henvisning til yderligere materiale – herunder den samlede litteraturliste for håndbogen – på bogens hjemmeside: www.klim.dk/musikterapi.htm.

Sammenfattende er håndbogen en meget grundig og anvendelig indføring i musikterapi som forsknings- og praksisfelt, og den vil have værdi for mange andre end musikterapeuter, der ligesom dem beskæftiger sig med såvel behandling som personlig udvikling. ■

FOLKEKIRKENS

kirkemusikskoler

Uddannelse til organist, kirkesanger, kirkekorleder og klokkenist.

Undervisning tilbydes på såvel forberedende basislinjer som eksamenslinjer.

Desuden tilbydes efteruddannelse i hovedfag, herunder individuelt aftalte forløb.

Eksamenslinjerne på skolerne omfatter uddannelserne til

- kirkemusiker med orgel og korledelse (den tidligere PO-uddannelse)
- kirkemusiker med sang
- kirkemusiker med sang og korledelse

Skolerne arrangerer endvidere kortere kursusforløb.

Tilmeldingsfrist til skoleåret 2016-2017: d. 1. marts

Løgumkloster
Kirkemusikskole:
lkms@km.dk
tlf: 74 74 40 70

Sjællands
Kirkemusikskole:
sjkms@km.dk
tlf. 46 32 03 08

Vestervig
Kirkemusikskole:
vvkms@km.dk
tlf. 97 94 16 85

Se yderligere information på: www.kirkemusikskole.dk

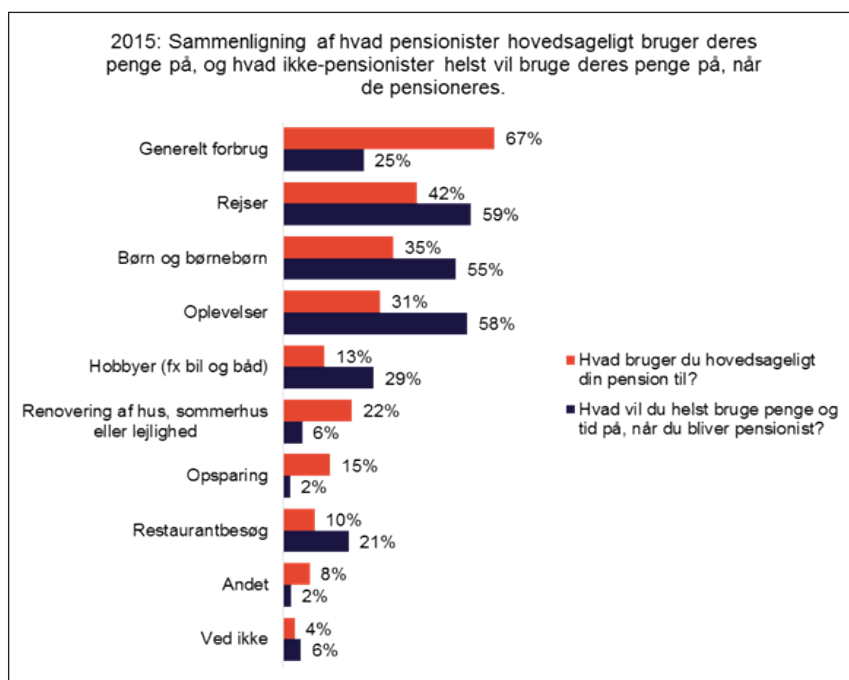
Virkeligheden indhenter drømmene om pension

Vi drømmer om at bruge pensionen på rejser, oplevelser, børn og børnebørn. Altså FØR vi går på pension. For når vi først er blevet pensionister, indhenter hverdagen os, og vi bruger pensionen på generelt forbrug i stedet for en rejse sydpå. Det viser en ny undersøgelse fra Sampension. Samtidig svarer hver tredje pensionist, at de har sparet for lidt op til pension.

Hvad skal penge og tid bruges til, når du går på pension? Det spørgsmål har Sampension stillet i en ny undersøgelse, som Wilke har gennemført blandt godt 1.000 danskere. Undersøgelsen viser, at de fleste drømmer om rejser og oplevelser – og om at forkæle børn og børnebørn lidt – inden de går på pension. Således svarer henholdsvis 59 % og 58 % af de adspurgte, at de vil bruge pensionen på rejser og oplevelser. Og næsten lige så mange – 55 % – svarer, at de vil bruge pensionen på børn og børnebørn, mens kun 25 % forventer at bruge pensionen på generelt forbrug.

Imidlertid ser billedet helt anderledes ud, når man stiller det samme spørgsmål til de danskere, der er gået på pension. Så svarer 67 %, at pensionen først og fremmest går til generelt forbrug, mens kun 42 % svarer, at de rejser for pensionen. Og børn og børnebørn skal nok ikke regne med at blive forgyldt. For kun 35 % bruger rent faktisk pensionskronerne på børn og børnebørn. "Det er jo dejligt, at vi drømmer om en pensionisttilværelse med rejser og oplevelser. Og sympatisk, at vi gerne vil lade en del af opsparingen komme børn og børnebørn til gode. Af undersøgelsen kan vi bare se, at virkeligheden og hverdagen indhenter danskerne, når de først går på pension. Det bliver også

bekræftet af, at hver tredje pensionist i undersøgelsen svarer, at de overordnet set har sparet for lidt op til pension. Det er jo en virkelig ærgerlig erkendelse at få, når man først er gået på pension," siger kommunikations- og HR-direktør Søren P. Espersen fra Sampension. Det vil være en god idé at bruge lidt tid på at give pensionen et tjek - ofte kan fx et par tusinde kroner ekstra om året sat ind på pensionskontoen gøre pensionen betydeligt mere værd i sidste ende. ■

Få samlet dine pensioner og spar

Du kan overføre værdien af dine tidligere pensionsordninger til Sampension. Når dine ordninger er samlet, betaler du kun omkostninger ét sted. Du får også et bedre overblik over din pension. Du kan selv overføre en pension til Sampension ved at logge dig på sampension.dk med NemID.

Sampension tager ikke omkostninger eller gebyrer for at flytte pensioner.

www.sampension.dk

sampension
mere værd

Ny app coacher jobsøgende til drømmejobbet

De bedste og mest efterprøvede redskaber til succes med jobsøgningen er samlet i en ny app, som Akademikernes A-Kasse gør tilgængelig for alle.

Af Viki Kofoed,
Akademikernes A-kasse

Øvelse gør mester. Det udsagn er de fleste nok enige i. Men hvordan øver man sig i at imponere til jobsamtalen, når der ikke er nogen generalprøver? Hvordan forholder man sig til at blive personlighedstestet, hvis man aldrig har prøvet det før? Og hvordan bruger man LinkedIn som strategisk værktøj og til at gøre sig attraktiv? Som jobsøgende er der mange dilemmaer og situationer, som man ikke har prøvet før.

Men med lanceringen af app'en JobCoach gør Akademikernes A-Kasse det lidt lettere. Med app'en får du et levende opslagsværk i den svære kunst at score drømmejobbet. Komplet med personlighedstest, øvelser og podcasts, hvor en række dilemmaer drøftes af eksperter på de enkelte områder.

Hvad er du bedst til?

En af de ting, som app'en hjælper dig til, er at få klarlagt dine personlige styrker og få dem frem i lyset. At sætte ord på sine personlige styrker virker måske ikke, som det sværeste, man står over for som jobsøgende, men erfaringen er, at det faktisk ofte er det, jobsøgende har sværest ved. Men uden at mestre dette, er der lang vej til at sælge sig selv til potentielle arbejdsgivere. "Vi oplever igen og igen, at jobsøgende ikke kan forklare deres styrker, og derfor har de svært ved at sælge sig selv. Og når det gælder vores personlige styrker, halter det allermest. Det lyder måske mærkeligt, men det skyldes, at det for alle mennesker er enormt svært at sætte ord på netop dette, for 'det er jo bare noget, vi gør'", fortæller jobkonsulent Fredi Falk Vogelius, der håber, at mange vil tage app'en til sig og bruge den som et redskab på vej mod drømmejobbet.

Alle kan få glæde af app'en

'Med alle' mener Fredi Falk Vogelius, at han håber, at

både jobsøgende, de mange nye dimittender og jobcentrene vil tage app'en til sig. For app'en er gratis og tilgængelig for alle uanset uddannelse, a-kasemedlemskab, om man er dimittend eller langtidsledig.

"Uanset hvor man er i jobsøgningsprocessen, kan man få glæde af de eksempelvis 10 dages coachingforløb, som JobCoach sender dig på", fortæller Fredi Falk Vogelius. Og på Jobfisk.dk har Lise Johansen, der er ledig lavet en anmeldelse af app'en, som hun opsummerer med: "Jeg er blevet præsenteret for en masse relevante redskaber til min jobjagt, men i de perioder hvor man så er i arbejde, "glemmer" man disse redskaber. Og når man så skal tilbage i ledighedskaoset, kan det være svært at huske alle de ting. Derfor synes jeg, at det er genialt med en app, hvor man har samlet alle de bedste råd. Min telefon er jo altid ved hånden, og det er super nemt lige at trykke på app'en, og blive mindet om, hvad jeg skal gøre for at komme først i bunken af ansøgninger".

(<http://jobfisk.dk/jobsoegning/artikler-om-jobsoegning/1394-jobcoach-app-anmeldelse>). ■

Her får du app'en:

Her kan du gratis downloade Akademikernes A-kasses nye app JobCoach:
<https://play.google.com/store/apps/details?id=dk.miracle.aka.akademikernesakasse>
<https://itunes.apple.com/dk/app/jobcoach/id997481455?mt=8>

Det bliver sommer & Solsikke

Det bliver sommer – Året rundt i 5 sange

... musik: Povl Christian Balslev

... tekst: Eva Chortsen

Årstidernes skiften i en lidt utraditionel rundgang med hele fem sange, idet der både begyndes og sluttes med sommer. Sangene har flere anvendelsesmuligheder og satserne understøtter det tekstlige univers omkring årstidernes forskellighed: Sommer med duft af sol og tang, drager, der knejser i luften og kornet, der modner gult og svajende. Efterårets blade i okker og cinnober, en løvfaldshimmels fine blå med bølgende stæreflokke og de sidste røde roser, der lyser op ad mure. Vinter og mørketide, frosten, der hersker og knuger jorden og binder fjorden, og månens runde skive, der sender lys ned på hver en drive. Så tør det, foråret kommer, og et troldeys erobrer vore hjerter, - og det bliver igen herlig sommer med gemmeleg og latter, dans i bakker og kys i nakker. Korsatser for øvede kor. Hver sang er gennemkomponeret. Samtidig kan melodien også bruges til fællessang.

Fra 8. klasse og op.

Gennemillustreret hæfte. SSA-version.

B-1195. Kr. 120,- (150,-). ISBN 978-87-7612-953-8

Desuden fås værket i SATB-version som en gennemillustreret Pdf-fil til downloading fra forlagets hjemmeside.

B-IT-1196. Kr. 128,- (160,-). ISBN 978-87-7612-954-5

Solsikke – og otte andre sange for lige stemmer

... musik og arrangement: Klaus Brinch

... tekst: Halfdan Rasmussen

Humørfyldte sange for hele koret. Fra sin omfattende produktion af Halfdan Rasmussen-sange har Klaus Brinch udvalgt 9 af de mest populære og arrangeret dem i velklingende vokalsatser for lige stemmer. Følgende sange optræder i hæftet: Noget om kloge og gale, Spør' bare, Inde i skovene, Nattergal, Solsikke. Spring ud, Blæsten har så travlt, Blæsten fejer som'ren hen, og Godnat, du klare stjerne.

Gennemillustreret hæfte.

B-1215. Kr. 112,- (140,-). ISBN 978-87-7612-975-0

STATENS KUNSTFOND

Nyt legatudvalg

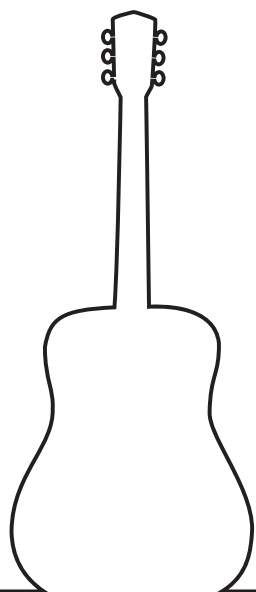
Kulturministeren har netop offentliggjort udpegningerne til de nye legatudvalg, som tiltræder i Statens Kunstfond fra 1. januar 2016.

Legatudvalget for Musik

- Kristina Holgersen (formand), komponist og sangskriver, udpeget af Statens Kunstfonds Repræsentantskab
- Anders Brødsgaard, komponist, udpeget af Statens Kunstfonds Repræsentantskab
- Mike Sheridan, komponist og DJ, udpeget af Statens Kunstfonds Repræsentantskab
- Line Tjørnhøj, komponist, udpeget af kulturministeren
- Mads Bærentzen, jazzpianist, udpeget af kulturministeren

Om legatudvalgene i Statens Kunstfond

Legatudvalgenes primære opgave er at tildele arbejdslegater til kunstnere inden for de enkelte kunstarter. På musikområdet uddeler legatudvalget også normalt honorarer til komponister for konkrete musikværker, som bliver bestilt af bl.a. orkestre og teatre mv.

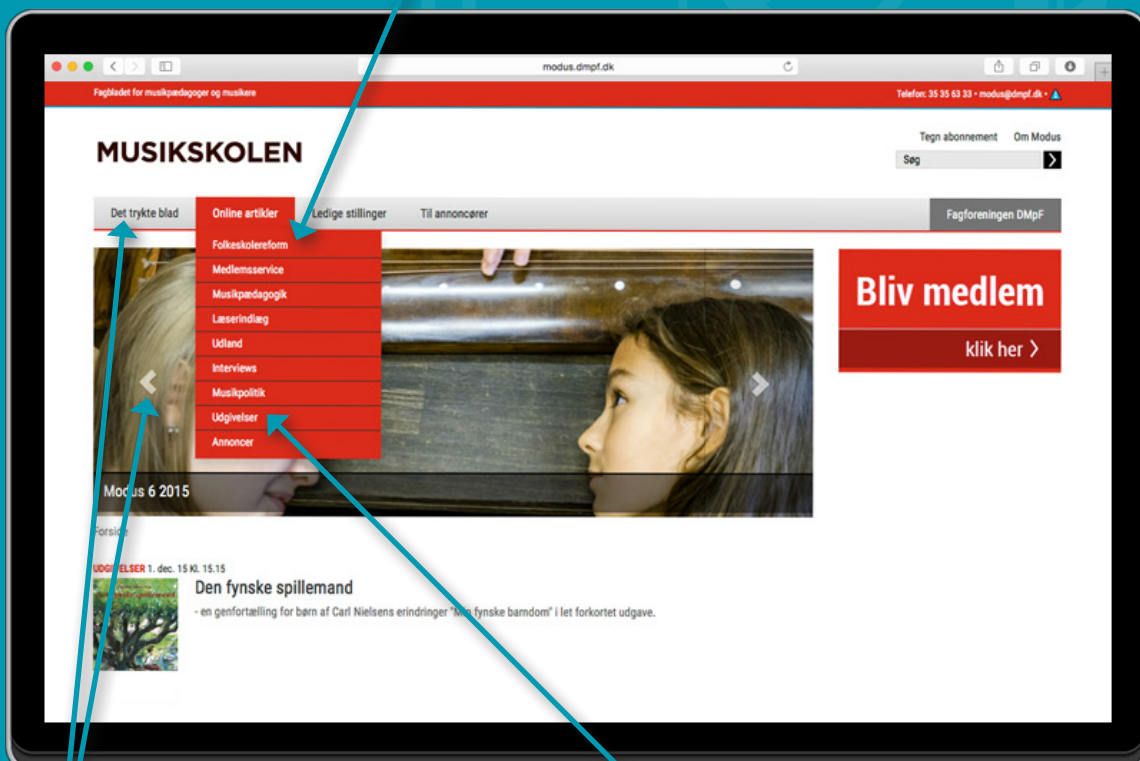

Har du set musikskolen.dmpf.dk?

Her kan du blandt meget andet finde

En omfattende artikelserie fra efteråret 2015 om samarbejde mellem musik- og folkeskole i

- Rødovre Musikskole
- Hedensted Musikskole
- Odense Musikskole
- Herning Musikskole
- Billund Kulturskole
- Gentofte Musikskole og Middelfart Musikskole

Alle udgaver af det trykte blad siden 2012

Nye udgivelser

NIKOLAJ SPILLER VIOLIN

Violinsammenspil for tre eller flere stemmer – med tegninger til farvelægning

Finn Holsting har tegnet og fortalt historien om drengen Nikolaj, hans violin og hunden Oskar.

Sofus Kornebæk har arrangeret 25 alment kendte sange og melodier for tre stemmer.

NIKOLAJ SPILLER VIOLIN er ikke en begynderkole, men tænkt som supplement til bl.a. Colourstrings, String Builder, Suzuki m.m.

En tidligere udgave af materialet er udgivet af musikforlaget RONDO (2006).

Forfattere: Sofus Kornebæk og Finn Holsting

Redaktion: Jakob Faurholt

Pris:

Hæfte (46 sider), kr. 119,- (vejl.)

Forlag: Wilhelm Hansen Musikforlag
webshop.ewh.dk

DJ

SPIL KLAVER MED FINN/Blueshæftet

12 blues-temaer for klaver

Dette hæfte indeholder inspiration til at spille bluesklaver på egen hånd.

Repertoiret består af et par håndfulde blues'er i stigende sværhedsgrad og med fokus på centrale spilleteknikker og tricks - plus et par populære klassikere: *St. Louis Blues* og *Blue Monk*.

Tidligere udgivelser:

- SPIL KLAVER MED FINN
- SPIL KLAVER MED FINN/Julehæftet samt
- SPIL sammen MED FINN – og alle de andre

Forfatter: Finn Kornebæk

Redaktion: Jakob Faurholt

Pris:

Hæfte (26 sider), kr. 149,- (vejl.)

Forlag: Wilhelm Hansen Musikforlag
webshop.ewh.dk

DJ

Ti go'e for kor

Nr. 3

Tredje bind i serien "Ti go'e for kor" er en samling af folkelige sange og viser udsat for kor i forskellige genrer og sværhedsgrader.

Hæftet indeholder titlerne

- Liden sol i disse uger
- Kom morgen til mig
- Morgendug
- At samles, skilles ad
- Kun ord, som går i sagn og sang
- Sommarens dörr
- Irmelin Rose
- Der er ingenting i verden så stille som sne
- Engle fra Guds høje himmel
- Født blandt fromme dyr i stalden plus
- I sne stå urt og busk i skjul

Udgivet med støtte fra KODA' s nationale midler.

Forfatter: Erik Sommer

Redaktion: Ib Thorben Jensen og Jørgen Andresen

Pris:

Hæfte (28 sider), kr. 190,-

Forlag: Dansk Sang
www.dansksang.dk

DJ

Af overskriften til artiklen om TR ved Lejre Musikskole, Lone Nielsen Darger, i MODUS # 6-2015, "Det er lige før jeg hellere vil undervise i folkeskolen", kunne man få det indtryk, at Lone Nielsen Darger overvejer at erstatte sit job som musikskolelærer med en ansættelse i folkeskolen. For god ordens skyld skal det oplyses, at dette ikke er tilfældet, men derimod at Lone Nielsen Darger er meget glad for at undervise i Lejre Musikskole. MUSIKSKOLEN beklager, hvis dette har kunnet give anledning til misforståelse. ■

"Det er lige før, jeg hellere vil undervise i folkeskolen"

Lone Darger Nielsen er rigtig glad for at undervise børnehaveklasserne i Lejre Kommune, men en væsentlig forudsætning er, at der er en børnehaveklasselærer som kompagnon.

Af Jakob Kehlet

Der var nogle, der var noget rystede. Sådan husker rytmiklærer og tillidsrepræsentant Lone Darger Nielsens reaktion hos kollegerne, da konsekvensen af folkeskoleloven efterhånden dæmrede. Hvilken betydning ville reformen mon få for musikskolerne som helhed og for arbejdspladsen i særdeleshed? Men forskækkelsen blev afløst af forbigående optimisme, da musikskolens ledelse arrangerede en temadag, hvor reformen blev gennemgået sætning for sætning, og hensigterne bag den blev diskuteret.

- Da skoleåret gik i gang i august 14, tænkte jeg: Fedt at vi har fået det vi ønskede spørgerne, siger Lone Darger Nielsen med henvisning til det samarbejde som musikskolen fik etableret med Center for Skoletilbud i Lejre Kommune.

Hun refererer især til den aftale, som musikskolen fik lavet med skolechefen, som betød, at der ikke skulle forhandles med hver enkelt skole.

Lone Darger Nielsen påtog sig opgaven at give kompagnonundervisning i børnehaveklasserne, og hun har ikke fortrudt.

- Det er utroligt dejligt at opleve mangfoldigheden i børnehaveklasserne, og så er det helt fantastisk, at samarbejde med en børnehaveklasselærer, der kender børnene og kan sørge for, at der er ro på i klassen, så det ikke er min

opgave både at undervise og skabe ro, siger Lone Darger Nielsen, der antyder, at hun næsten får mere ud af, at undervise end at være lærer i folkeskolen. Derfor er det afgørende for hende at undervise i folkeskolen. Klasse sammen med en kompagnon fra børnehaveklassens musikskolelærer tager den ene halvdel og børnehaveklasselæreren den anden.

Men det er ikke kun Lone Darger Nielsen, der får noget ud af samarbejdet med børnehaveklasselæreren.

- Børnehaveklasselæreren får en masse viden om børnene ved at sidde og observere de dynamikker, der opstår mellem børnene og ofte vil hun opleve, at selv de kulrede eleverne, siger hun.

Lone Darger Nielsen står også for morgensang for indskoling en gang om ugen, og det har givet arrangementet et løft, som skolen sætter pris på.

- Jeg ville ønske at kompagnonundervisningen kunne lades ud til også at foregå i 1. klasserne. Det ville virkelig foregik som kompagnonundervisning. Jeg synes, det er en for stor udfordring at stå alene med 28 elever, siger Lone Darger Nielsen. ■

Stillingsannonce

Musikpædagog - kirkemusiker

En nyoprettet stilling som kirkemusiker ved Lindehøj Sogn er ledig pr. 1. april 2016.

Stillingen er på 8 timer pr. uge.

Vi er et aktivt sogn i Herlev ved København, og vi ønsker at udvide vore mange tilbud med korsang for børn. Vi forestiller os at du er AM'er eller lignende - måske stadig studerende. Vi forestiller os at der i første omgang oprettes spire- og børnekor - eller spirekor og babysalmesang, alt efter brugerrespons og dine forslag.

Vi kan tilbyde dig gode lokaler i en levende kirke med et stort og vidt forenet fællesskab. Du kommer til at samarbejde med et stort og opbakkende personale, og vi håber at du har gode ideer til fællesflader mellem børnekorets aktiviteter og de mange andre grene af menighedslivet.

Bemærk: Af lokalehensyn kan koret ikke oprettes onsdag.

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til organist Torsten Mariegaard på tlf. 26361387 / mail torsten@lindehojkirke.dk

Ansættelse sker ved Lindehøj Sogns menighedsråd. Ansøgning med relevante bilag stiles hertil og sendes til Lindehøj Sogn, Tvedvangen 175, 2730 Herlev eller på mail til kontor@lindehojkirke.dk Vi skal have din ansøgning senest fredag den 19/2 kl 12.00.

Ansættelse af en kirkemusiker vil være omfattet af Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og CO10 og organisationsaftale for kirkefunktionærer med kerneopgaver som henholdsvis kordegn, sognemedhjælper/kirke- og kulturmedarbejder eller kirkemusiker og det tilhørende protokol for kirkemusikere. Aftalerne kan ses på www.folkekirkenspersonale.dk

Årslønnen for en kirkemusiker aftales indenfor intervallet 261.137 kr. - 381.661 kr. (nutidskroner). Fikspunktet er 267.832 kr. (nutidskroner). Aftale om indplacering i lønintervallet indgås mellem menighedsrådet og Dansk Kirkemusiker Forening inden ansættelsen. Løn kvoterer i overensstemmelse med stillingens ansættelsesbrøk og vil blive forhandlet med den forhandlingsberettigede organisation. Ansættelsessamtaler forventes at finde sted i uge 8. Menighedsrådet kan oplyse, at der vil blive indhentet referencer.

Af *Jesper Christensen*,
faglig konsulent, cand.jur.

De nye arbejdstidsregler for musikskolelærere

Information og materialer

KL og FMM har afholdt fælles informationsmøder for musikskolernes lokale MED-udvalgsmedlemmer, tillidsrepræsentanter, tillidsrepræsentantsuppleanter, ledere samt ansatte i de kommunale forvaltninger. Derudover har KL afholdt dialogmøder med ledere, og FMM har afholdt kurser for tillidsrepræsentanter og suppleanter.

Imidlertid kan det konstateres, at de nye arbejdstidsregler pr. 1/8 2016 medfører så fundamentale ændringer i forhold til de nuværende regler, at der fortsat er et stort behov for information og vejledning. Samtidig pågår i øjeblikket drøftelser på de enkelte arbejdspladser mellem ledelsen og musikskolelærerne om implementeringen af de nye regler, hvorved der opstår mange spørgsmål i forhold til den praktiske anvendelse af de nye arbejdstidsregler. Medlemmer af DMpF kan naturligvis altid kontakte sekretariatet for både individuel og generel rådgivning og vejledning i forhold til de nye arbejdstidsregler. Derudover lægger vi løbende forskellige informationsmaterialer ud på hjemmesiden www.dmpf.dk.

Arbejdstidsaftale 2016 – et overblik

I øjeblikket kan du f.eks. se en 15 minutters video, der giver en grundlæggende præsentation af de nye arbejdstidsregler:

Uddybende materiale

Derudover er det muligt at hente uddybende materialer på hjemmesiden om f.eks.:

- Skematisk oversigt over godtgørelser og tillæg
- Beregning og tilrettelæggelse af arbejdstiden, fuldtidsansættelse
- Beregning og tilrettelæggelse af arbejdstiden, deltidansættelse på 15/37
- Øveture, koncertrejser mv.

Endvidere kan de nye overenskomster og aftaler samt parternes fælles intentioner med de nye arbejdstidsregler i deres fulde form ses på hjemmesiden, ligesom det er muligt at se selve forhandlingsprotokollen fra overenskomstforhandlingerne.

Det er hensigten, at DMpF løbende lægger nye og uddybende materialer om de nye arbejdstidsregler på hjemmesiden, hvorfor det kan anbefales, at man fra tid til anden klikker ind på www.dmpf.dk.

Ny arbejdstidsaftale

Beregning af arbejdstiden

Den mest grundlæggende ændring er, at overenskomstens centrale bestemmelser om opgørelse af musikskolelærernes arbejdstid ophæves ved overgangen til de nye arbejdstidsregler den 1. august 2016. Det er således ikke længere opgørelse af det ugentlige undervisningstimental herunder reduktioner og antallet af undervisningsuger, der alene er bestemmende for udregning af musikskolelærernes beskæftigelsesgrader. Med indførelse af de nye arbejdstidsregler skal alle arbejdsopgaver således medtages ved opgørelsen af beskæftigelsesgraden f.eks. tiden til egen øvelse, forberedelse og tilrettelæggelse af undervisning, kontakten til elever og forældre, koncerter, møder, kørsel mellem arbejdssteder mv. Det skal bemærkes, at overenskomstparterne er enige om, at *“Det er i den nye arbejdstidsaftale forudsat, at musikskolelærere fortsat skal have mulighed, dels for forberedelse/tilrettelæggelse og efterbehandling af undervisningen, dels for den øvelse, der er nødvendig for at vedligeholde de instrumentale/vokale færdigheder, som er en forudsætning for at varetage undervisningen. Det er i den forbindelse forudsat, at forventningerne til undervisningen er afstemt mellem leder og lærer”* jf. parternes fælles intentioner med de nye arbejdstidsregler. Endvidere er overenskomstens nuværende bestemmelser om reduktioner for undervisning i musikalsk legestue, sammenspil og MGK ikke længere beskrevet i de nye arbejdstidsregler. Det er dog ikke hensigten, at der ikke længere skal være mulighed for at give ekstra tid til f.eks. særlige fag og undervisningsformer. Med de nye regler skal det fremover aftales lokalt, hvorfor det skal drøftes mellem ledelse og musikskolelærer. De nye arbejdstidsregler indebærer således, at ledelsen får ret og pligt til at fastlægge arbejdstiden. Samtidig betyder det, at musikskolelærerne får klarhed over, hvornår de skal møde på arbejde, og hvornår de har fri, også hvis man har aftalt, at en del af arbejdet fortsat finder sted i hjemmet. De nye arbejdstidsregler er som nævnt fundamentalt anderledes end de nuværende regler. De nye arbejdstidsregler svarer som udgangspunkt til de regler, der i dag gælder for lærere og pædagoger i folkeskolen. Reglerne er baseret på en årsnorm med en gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på

37 timer pr. uge for fuldtidsbeskæftigede og forholdsmæssigt for deltidsansatte. Musikskolelærernes nuværende beskæftigelsesgrader i 25-dele bliver således ændret til 37-dele. Det fremgår af de nye arbejdstidsregler, at den årlige arbejdstid skal beregnes ud fra en årsnorm, der kaldes for “normperiode”. Derfor skal der fastsættes en normperiode på et år. Normperioden kan principielt godt følge kalenderåret eller andre start- og slutdatoer, så længe perioden er på 1 år. Imidlertid er musikskolernes aktiviteter så tæt forbundne med folkeskolerne, hvorfor det er naturligt, at normperioden på musikskoleområdet beregnes som et skoleår fra 1. august til 31. juli hvert år. Når normperioden er fastlagt, kan den årlige arbejdstid beregnes konkret, idet det fremgår af de nye arbejdstidsregler, at arbejdstiden for normperioden udgør 7,4 timer pr. dag gange antallet af kalenderdage fratrukket fridage samt eventuelle søgnehellidage. En faktisk optælling af kalenderdage for skoleåret 2016/2017 betyder, at fuldtidsnormen udgør 1879,60 timer. Fratrukket 5 ugers ferie udgør den effektive arbejdstid næste skoleår herefter 1694,60 timer. Det er således de 1694,60 timer, der som udgangspunkt skal danne grundlag for fuldtidsansatte musikskolelæreres arbejdstidskemaer i skoleåret 2016/2017, hvilket er uanset om arbejdet udføres på arbejdsstedet eller i hjemmet.

Tillid, dialog og samarbejde

Det fremgår af parternes fælles intentioner, at de nye arbejdstidsregler bygger på tillid, dialog og samarbejde. Det gælder selvfølgelig i forhold til den løbende udmøntning af reglerne, men det er især afgørende for en succesfuld implementering af de nye arbejdstidsregler den 1. august 2016, at både ledere og musikskolelærere forstår at have tillid til hinanden, have en positiv dialog og formår at samarbejde.

Overgangen fra de nuværende arbejdstidsregler med bl.a. akkorder og selvtilrettelæggelse til de nye rammer for anvendelsen af arbejdstiden betyder, at ledelsen fremover skal udfylde de nuværende arbejdstidsregler lokalt i dialog med musikskolelærerne med udgangspunkt i bl.a. musikskolens drift, elevernes behov samt lærernes kompetencer og ønsker. Udførelse af arbejdsopgaverne forudsætter således blandt andet en løbende dialog mellem leder og musikskolelærer om f.eks. mål med undervisning, prioritering af opgaver, forventninger til kvaliteten, afsættelse af tid til opgaver samt samarbejdet med kollegaer og samarbejdspartnere. ■

Sæt i kalenderen

DMpF's landsmøde afvikles d. 16. april 2016 på Hotel Vejle Fjord med gruppemøder kl. 10 og landsmøde kl. 11.

Nærmere oplysninger, herunder tilmelding til den efterfølgende frokost, fremsendes i henhold til vedtægten til foreningens medlemmer.

Husk i den forbindelse at give os dine korrekte kontaktoplysninger, herunder den aktuelle mailadresse.

Dansk Musikpædagogisk Forening, Nørrebrogade 45 A 3. tv., 2200 København N

Returneres ved varig adresseændring

DANMARK

PP